

อัตลักษณ์เครื่องประดับกะลามะพร้าว
กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
The Identity of Coconut Shell Jewelry pertaining to the Group of
Coconut Shell Handicraft in the Community of Khao Takhli,
Takhli District, Nakhon Sawan Province.

ศมลพรรณ ภูเล็ก¹
Samolpan Pulek

บทคัดย่อ

การวิจัยอัตลักษณ์เครื่องประดับกะลามะพร้าวประเภทต่างหู กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์นี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากกะลามะพร้าว กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ 2) สร้างสรรค์พัฒนาเครื่องประดับประเภทต่างหูจากกะลามะพร้าว เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพกลุ่มหัตถกรรมชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงแนวคิดในการออกแบบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมพัฒนาสร้างอาชีพให้กับชุมชน โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาออกแบบให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับในยุคสมัยปัจจุบัน โดยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการและผู้นำชุมชนและชาวบ้านในท้องถิ่น จำนวน 3 ท่าน แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนักออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และแบบสอบถามความพึงพอใจกลุ่มประชาชนและนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการออกแบบ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากกะลามะพร้าว

ผลการวิจัย รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากกะลามะพร้าวที่สื่อถึงอัตลักษณ์นครสวรรค์ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว ซึ่งพัฒนาจากหลักเกณฑ์ 3 หลักเกณฑ์ คือ หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ หลักเกณฑ์ทางด้านการผลิต หลักเกณฑ์ทางด้านความงาม และได้ผลงานสร้างสรรค์รูปแบบเครื่องประดับที่สื่อถึงอัตลักษณ์นครสวรรค์ จำนวน 6 ชิ้น เป็นการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับชุมชน ให้เป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาด เพื่อพัฒนาสู่การทำธุรกิจในอนาคต

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับ กะลามะพร้าว ต่างหู

¹ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อีเมล samolpan.p@nsru.ac.th
Lecturer at Department of Fine and Applied Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Sawan Rajabhat University. Email: samolpan.p@nsru.ac.th

Abstract

The purpose of researching the identity of coconut shell earrings pertaining to the group of coconut shell handicraft of the community of Hua Khao Takhli, Takhli District, Nakhon Sawan Province is twofold: Firstly, to study and analyze the forms of coconut shell earrings of Hua Khao Takhli community, Takhli District, Nakhon Sawan Province. Secondly, to create and develop earrings made from coconut shells into products that promote and improve the livelihood of handicraft professional groups of the community of Hua Khao Takhli, Takhli District, Nakhon Sawan Province. This study is both a qualitative and quantitative research. The researcher utilized purposive sampling to obtain data which points to the concept behind the design of this product. This design resulted in improvement of way of life for handicraft artisans in the community as it aimed at using materials available within the community and shaping them into products that correspond to current fashion trends. Data collection was carried out via interviewing, surveying and answering questionnaires. Interviewees included three people who were an entrepreneur, a community leader, and a village resident respectively. A survey was given to three product design specialists regarding how well the coconut earrings were designed. Questionnaires that queried about satisfaction toward the design of earrings made from coconut shells were given out to 100 people consisting of sampling group and tourists.

The findings were obtained by considering three criteria: design, production, and beauty, in order to determine how well the coconut earring designs reflected the identity of Nakhon Sawan Province. It was found that six jewelry designs met these criteria. They increase value for community merchandise, are acknowledged and in demand by the market, as well as contribute to future business dealings.

Keywords: Identity, Products, Jewelry, Coconut Shells, Earrings

บทนำ

ในพื้นที่อำเภอตากลีและชุมชนหัวเขาตากลี อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำไร่ ทำนา ทำสวนผลไม้ และปลูกพืชผักสวนครัว ทั้งนี้เพราะพื้นที่ในชุมชนหัวเขาตากลี มีดินที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่และทำนา ประกอบกับพื้นที่บางส่วนชุมชนอยู่ในเขตชลประทาน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และการเลี้ยงสัตว์ มีทั้งเลี้ยงตามบ้านเรือน เช่น ไก่ เป็ด โค กระบือ สุกร แพะ ฯลฯ แต่เนื่องจากการมีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและหาเลี้ยงครอบครัว ทางชุมชนหัวเขาตากลี ต่อมามีหน่วยงานพัฒนาชุมชนอำเภอตากลี อุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ได้สนับสนุนและลงทะเบียน

เป็นสินค้า OTOP ของอำเภอตากาลี ได้ขึ้นบัญชีเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นตามโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่มีความเข้มแข็งทางชุมชน

เดิมประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนห้วยเขาในเขตเทศบาลเมืองตากาลีมีอาชีพรับจ้าง เป็นส่วนใหญ่และมีฐานะยากจน คิดประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้กันเองเพื่อใช้ในครัวเรือน เช่น กระจาดตักน้ำ ทัพพีตักข้าว หรือสิ่งอื่นๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 นางรุ่งนภา แฉ่งกอง มีอาชีพรับจัดดอกไม้ตามงานต่าง ๆ จนมีความสนใจงานศิลปะและงานประดิษฐ์มาก รวมทั้งมองเห็นคุณค่าของประโยชน์จากกะลามะพร้าวที่เหลือจากการใช้ในครัวเรือนและทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ จึงเกิดแรงบันดาลใจคิดค้นดอกส่วสำหรับเบาะกะลาออกมาเป็นเม็ด ๆ เพื่อทำการร้อยเป็นสร้อย เริ่มจากการทำใช้เอง ต่อมาเมื่อมีคนมาขอไปใช้บ้างหลาย ๆ ครั้ง จึงเกิดความคิดที่จะผลิตเพื่อการจำหน่าย ดังนั้นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเกี่ยวกับกะลามะพร้าว จึงเป็นที่ต้องการและยอมรับของตลาดไทยและตลาดโลก จะเห็นได้จากการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านจากกะลามะพร้าวกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนห้วยเขาตากาลี อำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นการขายส่งถึงร้อยละ 80 และการขายปลีกร้อยละ 20 การขายส่งส่วนใหญ่ขายให้กับลูกค้าต่างจังหวัด เช่น อุทัยธานี ชัยนาท ฯลฯ ประมาณร้อยละ 70 อีกร้อยละ 10 ของการขายส่งจะขายส่งผ่านตัวแทน (Trade) จำหน่ายไปยังต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย การขายปลีกร้อยละ 20 จะเป็นการขายปลีกในงานออกร้านแสดงร้านค้าหรือจำหน่ายสินค้าที่กลุ่มฯ

จากการศึกษาและวิจัยกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนห้วยเขาตากาลี พบว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกะลามะพร้าว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ชิ้นงานที่นำวัตถุดิบมาผลิตที่เป็นเครื่องประดับ ได้แก่ สร้อยคอพระ สร้อยคอแพ้น สร้อยข้อมือ ต่างหู กระเป๋า เข็มขัด พวงกุญแจ ชิ้นงานที่นำวัตถุดิบมาผลิตเป็นของใช้ในอาคารบ้านเรือน ได้แก่ โคมไฟ เสื้อผ้า ปลอกหมอน กล่องใส่กระดาษทิชชู ซึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการคัดเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาว ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มต้องการพัฒนาสู่สากล คือ เรื่องรูปแบบและลวดลายของเครื่องประดับ และจากการวิจัยเชิงสำรวจพบว่า ประเภทรูปแบบเครื่องประดับที่ต้องการมากที่สุด คือ เครื่องประดับประเภทต่างหูแพ้นตามสมัยนิยม (รุ่งนภา แฉ่งกอง, 2563: สัมภาษณ์)

งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องประดับ และนักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ และกลุ่ม OTOP เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลพื้นฐานในการนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้มีความสวยงาม มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์และแนวความคิดที่ชัดเจน มีความแตกต่างและน่าสนใจสามารถระดับสินค้า OTOP สู่ระดับสากล ปรับโฉมรูปแบบสินค้าผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากกะลามะพร้าวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพรูปแบบทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด นอกจากนี้ยังมองไปไกลถึงอนาคต ซึ่งอาจสร้างแบรนด์ติดตลาดโลกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

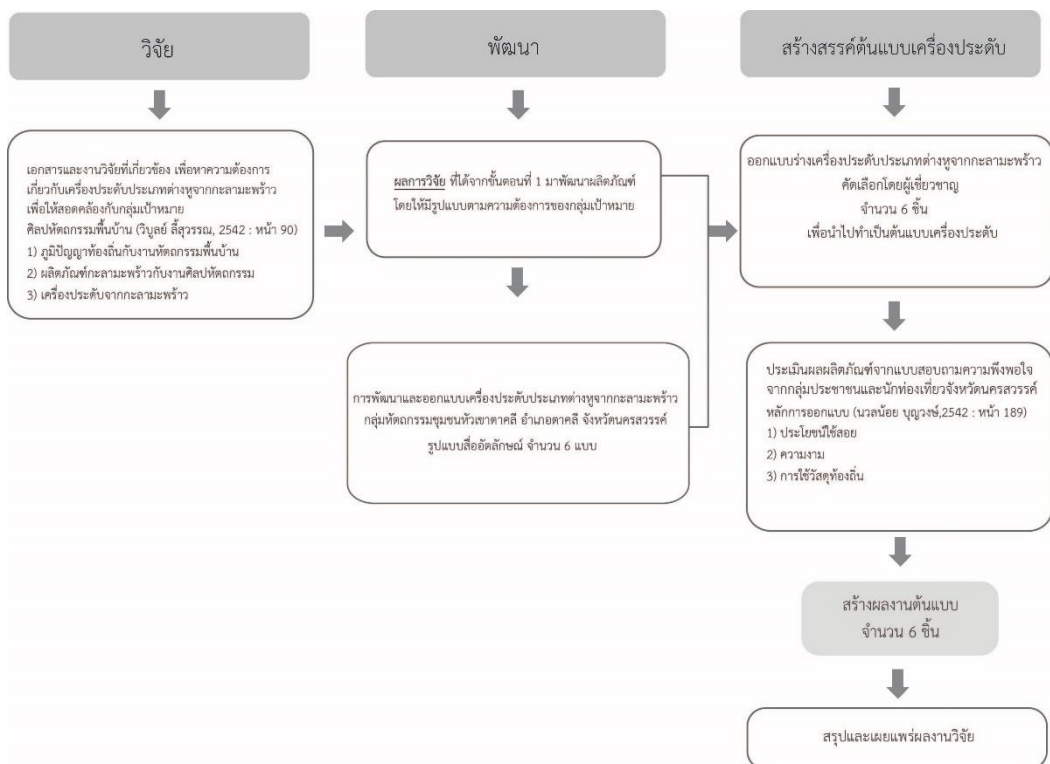
1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากกะลามะพร้าว กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนห้วยเขาตากาลี อำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์
2. สร้างสรรค์พัฒนาเครื่องประดับประเภทต่างหูจากกะลามะพร้าว เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพกลุ่มหัตถกรรมชุมชนห้วยเขาตากาลี อำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลการวิเคราะห์และข้อมูลองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
2. ได้แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่างหูกจากกะลามะพร้าว ที่มีรูปแบบเฉพาะตัวและทันสมัย แสดงอัตลักษณ์สื่อถึงจังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างชัดเจน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว สร้างสรรค์พัฒนาเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว ที่มีผลต่อการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพกลุ่มหัตถกรรมชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อต่อยอดพัฒนาอาชีพให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเรียนรู้และสร้างรายได้ภายในชุมชน

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยออกเป็นขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้านกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวตาคลี ที่มีประสบการณ์ทางด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากกะลามะพร้าวไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

1. ผู้ผลิตหัตถกรรมกะลามะพร้าว จำนวน 1 คน
2. ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน
3. ชาวบ้านที่ผลิตหัตถกรรมกะลามะพร้าว จำนวน 1 คน

กลุ่มนักออกแบบ คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีประสบการณ์ทางด้านการออกแบบไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คนดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านผลิตภัณฑ์ จำนวน 1 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องประดับ จำนวน 1 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านออกแบบ จำนวน 1 คน

กลุ่มประชาชนและนักท่องเที่ยว คือ ผู้ที่สนใจเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว ประชาชนเพศชายและเพศหญิงทั่วไปที่อยู่ในท้องถิ่นและกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่สนใจเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว จำนวน 100 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบของเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าวที่แสดงถึงอัตลักษณ์นครสวรรค์ แนวความคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและกรรมวิธีผลิต

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว ที่ได้จากการออกแบบจากการเลือกสรรวัสดุกะลามะพร้าว การแสดงถึงอัตลักษณ์ ด้านการสื่อสารความเป็นตัวตนของจังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งด้านการรับรู้ความงามด้านศิลปะ ได้แก่ ความสวยงาม และความพึงพอใจที่ได้จากแบบสอบถาม ได้แก่ รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดสำหรับกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้าน สร้างขึ้นจากการศึกษาผลิตภัณฑ์และเครื่องประดับจากกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบ โครงสร้างของรูปแบบ และนำมากำหนดเป็นข้อคำถาม เพื่อสอบถามความเห็นโดยอิสระของผู้เชี่ยวชาญในลำดับต่อไป

ฉบับที่ 2 แบบประเมินการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ และตรวจสอบแบบประเมินการออกแบบต้นแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าวจากแบบร่าง (Idea Sketch) เพื่อนำแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนา

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่สนใจเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว ที่เกี่ยวกับความความสวยงามสื่อถึงอัตลักษณ์จังหวัดนครสวรรค์

ระเบียบวิธีวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบพัฒนาเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคี กลุ่มร่มเกล้าหัตถกรรม โดยใช้พื้นที่อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพื้นที่ดำเนินการวิจัย มุ่งเน้นในการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวจากกลุ่มร่มเกล้าหัตถกรรมชุมชนหัวเขาตาคี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (mixed method research) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative method) และการมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อให้งานออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนในพื้นที่และนำไปสู่การทำการตลาดในระดับประเทศและสากล โดยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารวบรวมเนื้อหา

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ วิทยุ แนวคิด และการสำรวจเกี่ยวกับเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

2.1 แบบสำรวจประเภทรูปแบบเครื่องประดับจากวัสดุกะลามะพร้าว

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้าน

3.2 แบบประเมินการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ

เครื่องประดับ

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับประเภท

ต่างหูกจากกะลามะพร้าว

4. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม

4.1 แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและชาวบ้านกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขาตาคี กลุ่มร่มเกล้าหัตถกรรม โดยใช้พื้นที่อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์

5. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

5.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ มีจำนวน 3 ท่าน และนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดมาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

6. การออกแบบร่างเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว

6.1 กำหนดรูปแบบของเครื่องประดับ โดยกำหนดแนวความคิด การวิเคราะห์พัฒนา และรูปแบบร่าง

6.2 การออกแบบร่างและพัฒนาเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าวในชุมชน

6.3 นำผลงานที่ออกแบบให้ผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม และนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

7. การสร้างต้นแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าว

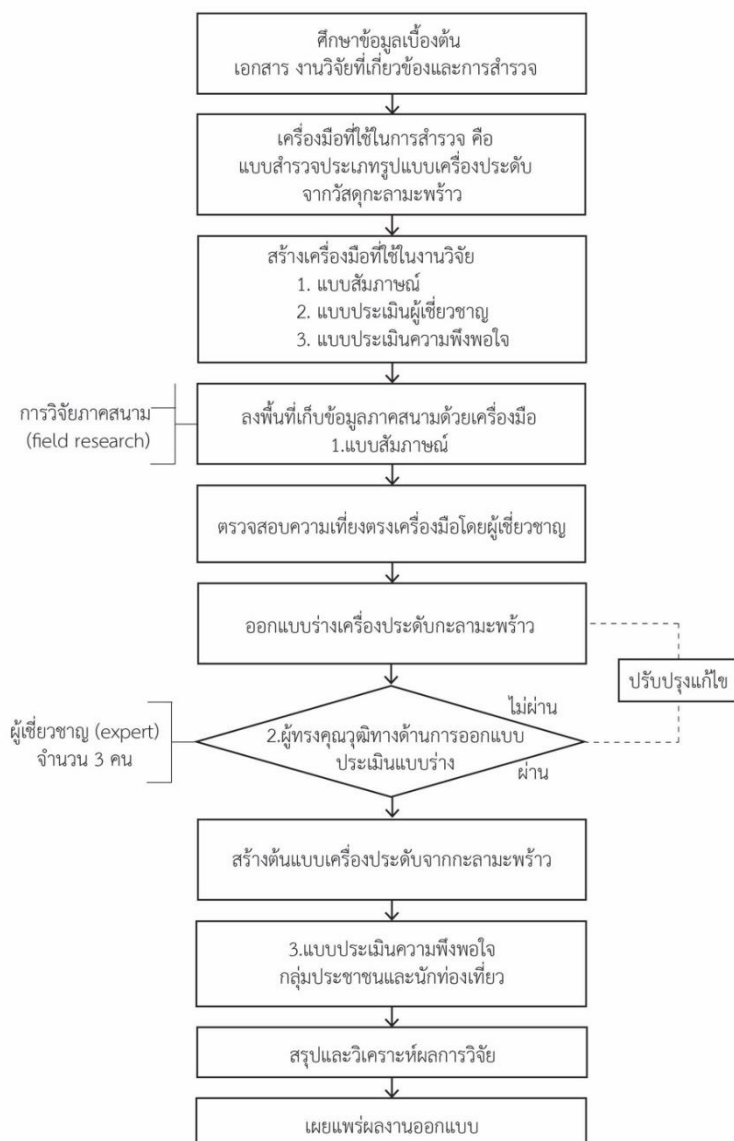
7.1 สร้างต้นแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูกจากกะลามะพร้าวเพื่อนำไปประเมินความพึงพอใจ

8. ประเมินความพึงพอใจ

8.1 ประเมินความพึงพอใจผู้สนใจเครื่องประดับประเภทต่างหากจากกะลามะพร้าว

9. สรุปผลและเสนอแนะงานวิจัย

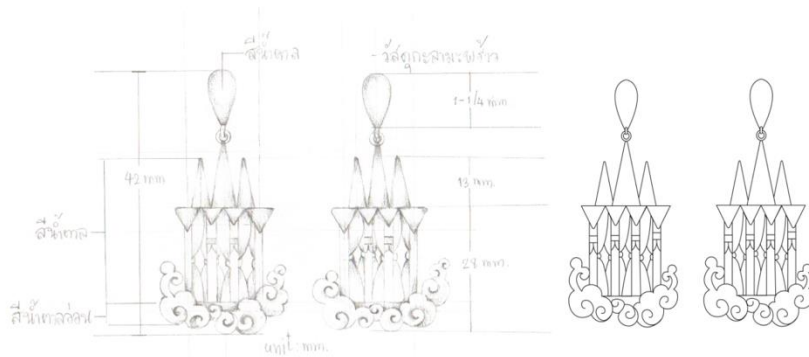
10. ตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัย

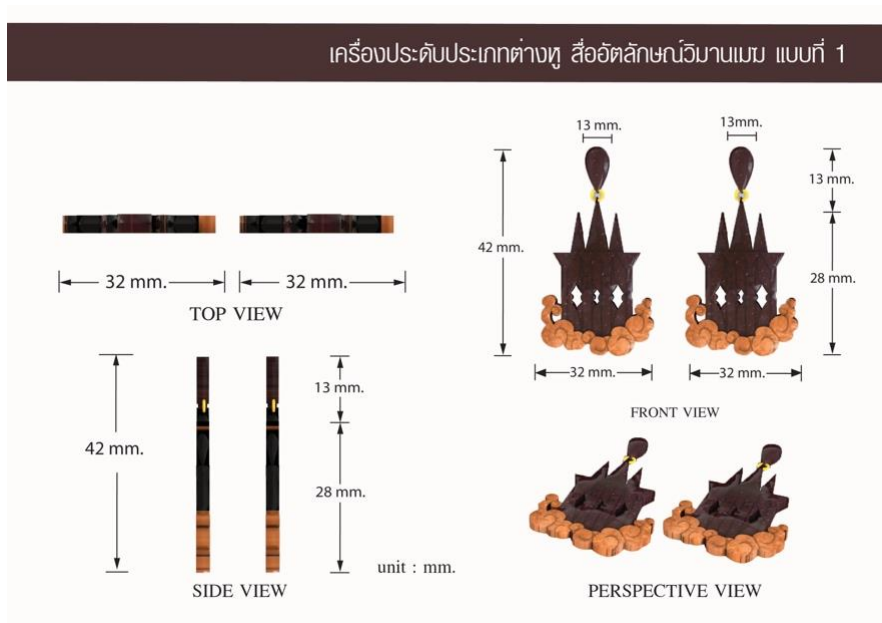
ภาพที่ 2 แผนผังแสดงกระบวนการวิจัย
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

แนวความคิดผลการวิเคราะห์และการออกแบบ สื่ออัตลักษณ์วิมานเมฆ แบบที่ 1

การออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากวัสดุอะครีลิก ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว มีรูปแบบแปลกใหม่ทันสมัยเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์วิมานเมฆของจังหวัดนครสวรรค์ ตามคติทางศาสนา วิมานเมฆเป็นที่อยู่ของเหล่าเทพมีวิมานเป็นที่สถิตอย่างสุขสบาย วิมานเมฆจึงเป็นสัญลักษณ์ประจำ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยจึงนำรูปทรงวิมานเมฆนำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับจากวัสดุอะครีลิกในท้องถิ่น เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ ดังภาพที่ 4

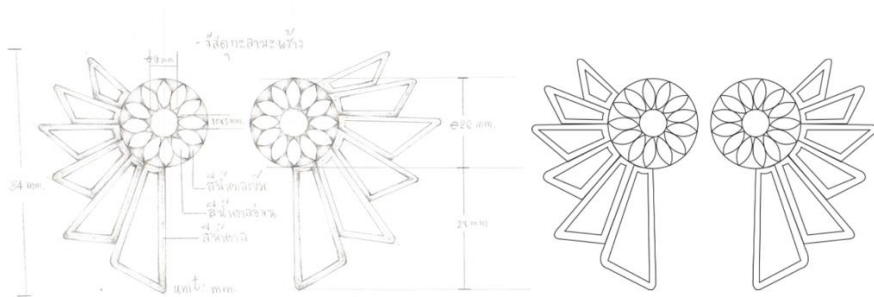
ภาพที่ 3 แบบร่างเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์วิมานเมฆ แบบที่ 1
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

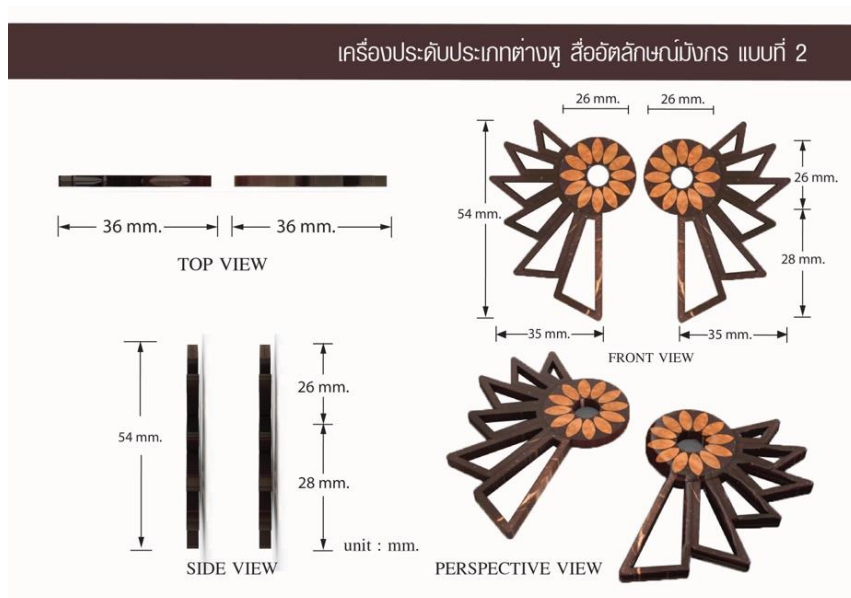
ภาพที่ 4 ผลงานออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์วิมานเมฆ แบบที่ 1
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

แนวความคิดผลการวิเคราะห์และการออกแบบ สืออัตลักษณ์มังกรอุทยานสวรรค์ แบบที่ 2

การออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากวัสดุอะครีลิก ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว มีรูปแบบแปลกใหม่ทันสมัยเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์มังกรอุทยานสวรรค์ตั้งตระหง่านอยู่ตรงกลางอุทยานสวรรค์รายล้อมด้วยมังกรขนาดเล็กจำนวนสี่ตัวหันหน้าไปคนละทิศ ผู้วิจัยจึงนำรูปทรงมังกรอุทยานสวรรค์นำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับจากวัสดุอะครีลิกในท้องถิ่น เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ ดังภาพที่ 6

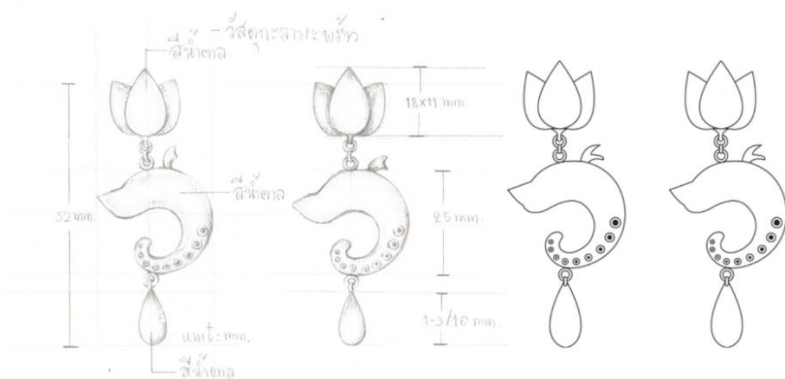
ภาพที่ 5 แบบร่างเครื่องประดับประเภทต่างหู สืออัตลักษณ์มังกร แบบที่ 2
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ภาพที่ 6 ผลงานออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหู สืออัตลักษณ์มังกร แบบที่ 2
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

แนวความคิดผลการวิเคราะห์และการออกแบบ สื่ออัตลักษณ์ปลากราย แบบที่ 4

การออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากวัสดุกะลามะพร้าว ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว มีรูปแบบแปลกใหม่ทันสมัยเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ปลากราย ถือว่าเป็นปลาเศรษฐกิจจังหวัดนครสวรรค์ สามารถนำไปแปรรูปเป็นอาหาร ซึ่งปลาน้ำจืดที่มีรูปทรงที่สวยงามมีลักษณะเด่นชัดเจนนิจรูปดวงตาสีดำ ขอบวงขาวจำนวน 3-20 ดวงที่ตามลำตัว ผู้วิจัยเล็งเห็นรูปทรงของกรายที่มีลักษณะเด่นนำมาสร้างสรรค์ ผลงานเครื่องประดับจากวัสดุกะลามะพร้าวในท้องถิ่น เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ ดัง ภาพที่ 10

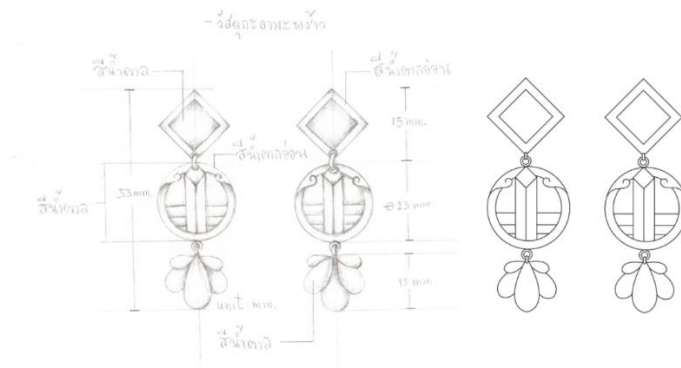
ภาพที่ 9 แบบร่างเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์ปลากราย
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ภาพที่ 10 ผลงานออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์ปลากราย แบบที่ 4
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

แนวความคิดผลการวิเคราะห์และการออกแบบ สื่ออัตลักษณ์อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงพระเพ็ด แบบที่ 6

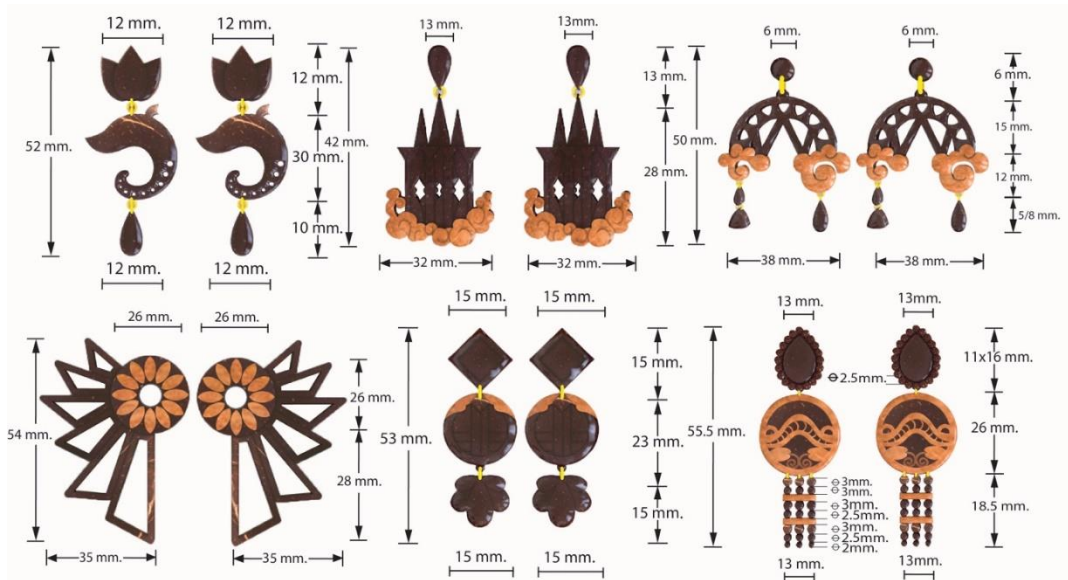
การออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากวัสดุอะครีลิกที่มีรูปแบบเฉพาะตัว มีรูปแบบแปลกใหม่ทันสมัยเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงพระเพ็ดเฉลิมพระเกียรติ อาคารมีลักษณะเป็นรูปเรือกระแซง หรือเรือเอี่ยมจุ่น ซึ่งเป็นเรือบรรทุกสินค้าในแม่น้ำเจ้าพระยาในอดีต ตัวเรือสี่เหลี่ยมกว้าง 35.5 เมตร ยาว 49 เมตร จัดแสดงพันธุ์ปลา กว่า 100 ชนิด แสดงปลาน้ำจืดหลากหลายพันธุ์ ผู้วิจัยจึงนำรูปทรงอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงพระเพ็ด นำมาสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับจากวัสดุอะครีลิกในท้องถิ่น ดังภาพที่ 14

ภาพที่ 13 แบบร่างเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงพระเพ็ด แบบที่ 6
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ภาพที่ 14 ผลงานออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหู สื่ออัตลักษณ์อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ
บึงพระเพ็ด แบบที่ 6
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ภาพที่ 15 ภาพรวมการออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างหูจากวัสดุกะลามะพร้าวสื่ออัตลักษณ์นครสวรรค์
ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาอัตลักษณ์เครื่องประดับกะลามะพร้าว กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวเขา ตาคลีอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ การออกแบบสร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างหูจากกะลามะพร้าว กลุ่มอาชีพกลุ่มหัตถกรรมชุมชนหัวเขาตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ สามารถช่วยส่งเสริมการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดการออกแบบเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวประเภทต่างหู ทั้ง 6 ชิ้น ได้แก่ (1) สื่ออัตลักษณ์วิมานเมฆ (2) สื่ออัตลักษณ์มังกร (3) สื่ออัตลักษณ์สะพานเดชาติวงศ์ (4) สื่ออัตลักษณ์ปลาทราย (5) สื่ออัตลักษณ์พาสาน (6) สื่ออัตลักษณ์อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำบึงพระเพ็ด จากการออกแบบเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวประเภทต่างหู อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ มีสอดคล้องกับวิจัยจุฑามาศ ดอนอ่อนบัว (2554: 1) ได้ใช้แนวความคิดในการออกแบบเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว ทั้ง 5 ชุด ดังต่อไปนี้ (1) ดอกลิลาวดี ได้แนวความคิดมาจากดอกลิ้นทม (2) ผีตาโขน ได้แนวความคิดจากความเชื่อในการนับถือผีฟ้าของคนในชุมชน (3) ข้าวต้มมัด ได้แนวคิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการทำข้าวต้มมัดที่แสดงออกถึงความสามัคคี (4) แคน ได้แนวคิดมาจากเครื่องดนตรีประเภทเป่าของภาคอีสาน (5) ผ้าทอ ได้แนวคิดมาจากลายผ้าทอแม่บทของพื้นถิ่น จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวความคิดในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ ต้องการประยุกต์รูปแบบเครื่องประดับที่มีอยู่แล้วในชุมชน มาประยุกต์เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ที่มีการใช้งานในแบบใหม่ และยังมีวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกันผลงานวิจัยชูศักดิ์ จรูญสวัสดิ์ (2548: 2) ได้ทำการศึกษากระบวนการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว จำนวน 3 กลุ่มอาชีพ ในจังหวัด

พัทลุง พบว่าผลิตภัณฑ์มีตั้งแต่เครื่องประดับตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัว ส่วนใหญ่ประธานกลุ่มเป็นผู้ออกแบบงานจะถูกกระจายให้สมาชิกและจ่ายค่าแรงเป็นรายชิ้น และหักเงินจากการขายสินค้าเข้ากลุ่มในอัตราที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุผลที่ว่าการวิจัยองค์ความรู้การพัฒนาเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีอัตลักษณ์ร่วมสมัยของกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากกะลามะพร้าว บ้านสวนห้อม อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย มีจุดแข็งพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวและกระจายรายได้ให้กับชุมชน

และมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนิชา มีศิริ (2549) ได้อธิบายว่า กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวในเขตเทศบาลตาสลิว อำเภอตาสลิว จังหวัดนครสวรรค์ การจัดจำหน่าย แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวในเขตเทศบาลเมืองตาสลิว อำเภอตาสลิว จังหวัดนครสวรรค์ ใช้กลยุทธ์ด้านการตลาดเรื่องรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์และบริการที่หลากหลาย จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้อบรม สัมมนา ศึกษาฐานและสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ และเป็นแนวทางเพื่อขยายตลาดและเพิ่มทางเลือกใหม่ของผู้บริโภค และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ธาณินทร์ คูพลทรัพย์ (2555: 1) ได้อธิบายว่า แนวทางการเพิ่มผลิตภาพกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง การวิจัยเรื่องแนวทางในการเพิ่มผลิตภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลิตภาพการผลิต และศึกษาแนวทางในการเพิ่มผลิตภาพของกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว บ้านทุ่งบ่อแป้น โดยรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการของทรายทองกะลามะพร้าว

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวชุมชนหัวตาสลิว อำเภอตาสลิว จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย เพื่อการออกแบบและสร้างสรรค์เครื่องประดับร่วมสมัยจากกะลามะพร้าว และพัฒนาภูมิปัญญาให้แก่ผู้ผลิตในท้องถิ่น ด้วยการนำเอาวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาศึกษาเพื่อหาคุณสมบัติเฉพาะที่จะสามารถนำมาแปรรูปเพื่อสร้างรูปแบบต่างจากกะลามะพร้าว และตลอดจนสร้างคุณค่าและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นอีกด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสวยงาม ความแตกต่างและน่าสนใจ ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. พยายามหาองค์ประกอบรวมจากเครื่องประดับจังหวัดใกล้เคียงนครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม
2. แนวทางการใช้เครื่องประดับควรมีการศึกษาวัสดุอื่นทดแทนกะลามะพร้าว เพื่อตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่นของจังหวัดนครสวรรค์
3. รูปแบบเครื่องประดับประเภทต่างหามีความชัดเจน ถ้ามีการต่อยอดเครื่องประดับจากต่างรูปแบบเครื่องประดับรูปแบบอื่น ควรมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. การสนับสนุนให้กลุ่มชุมชนใช้สื่อใหม่ในการขยายตลาด เช่น สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ ดอนอ่อนบัว. (2548). การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับของกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านสวนห้อม อำเภอหนองหิน จังเลยเลย (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชูศักดิ์ จุฑณสวัสดิ์. (2548). การผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว (รายงานการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธานินทร์ คูพุทธทรัพย์. (2555). แนวทางการเพิ่มผลผลิตภาพกลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ตำบลปรางค์ อำเภอนาทม จังหวัดน่าน (รายงานการวิจัย). น่าน: มหาวิทยาลัยราชภัฏน่าน.
- นวลน้อย บุญวงศ์. (2542). หลักการออกแบบ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนิชา มีศิริ. (2549). กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวในเขตเทศบาลตำบล อำเภอตากสิน จังหวัดนครสวรรค์ (รายงานการวิจัย). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.